
5 SORUDA AVRUPA PARLAMENTOSU SEÇİMLERİ

08.05.2019

TRT Haber (7 Mayıs 2019)

Avrupa Birliği (AB) üye ülkelerinde on milyonlarca kişi, 23-26 Mayıs'ta Avrupa Parlamentosu (AP) seçimleri için sandık başına gidecek.

Dünya genelinde Hindistan'dan sonra en fazla seçmenin katıldığı demokratik seçimler olarak tanımlanan AP seçimleri için halihazırda 374 milyon kişi oy kullanma hakkına sahip bulunuyor.

İlk kez 1979'da düzenlenen AP seçimlerine ilginin, ilkinden bu yana azaldığı görülüyor. 1979'da seçimlere katılım oranı yüzde 62'lerde seyrederken, son AP seçimlerinin yapıldığı 2014'te katılım oranı yüzde 42'de kaldı.

AP seçimleri nedir?

Her beş yılda bir düzenlenen seçimlerle AB vatandaşları, AB'nin üyeleri seçilerek atanan tek kurumu olan AP için milletvekillerini belirliyor.

AB vatandaşlarını karar alma mekanizmalarında temsil etmek ve çıkarlarını gözetmekle yükümlü olan AP milletvekilleri, seçimlerde tek başına ya da siyasi bir partiyle bağlantılı olarak adaylıklarını koyabiliyor.

Üye ülkelerin ulusal hukuk kurallarına göre düzenlenen seçimlere, Avusturya ve Malta'da 16 yaşını dolduran vatandaşlar katılabiliyor. Diğer 26 ülkede ise seçimlere katılım yaşı 18 olarak belirlenmiş durumda. Ulusal hukuk kurallarına göre Belçika, Yunanistan, Bulgaristan, Lüksemburg ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY), AP seçimlerine katılımı zorunlu tutuyor.

AP ne yapar?

Birliğin yasama organı olan AP, AB Konseyi ile beraber birliğin yasalarını kabul ediyor ve bütçesini onaylıyor.

Parlamento Genel Kurulu Fransa'nın Strazburg kentinde toplanıyor. Her ayın bir haftası Genel Kurul oturumlarına ayrılıyor.

APnin sekreteryası ise Lüksemburg'da bulunuyor. AP bünyesi ve siyasi gruplarda yaklaşık 8 bin kişi görev alıyor.

Hangi siyasi gruplar katılıyor?

AP seçimlerine bu yıl 8 siyasi grup katılıyor. Siyasi gruplar farklı ülkelerden benzer siyasi çizgiye sahip partilerden oluşuyor.

Son seçimlerde 221 koltuk kazanarak APdeki en büyük siyasi parti olan Avrupa Halk Partisinin (EPP) liste başı adayı Manfred Weber olacak.

Halen AB Komisyonu Başkan Yardımcılığı görevini yürüten Frans Timmermans, Sosyal Demokratların liste başı adayı olurken, Avrupa Muhafazakarları ve Reformistleri (ECR) grubunun liste başı adayı da Jan Zahradil olacak.

Belçikada bir dönem başbakanlık görevini yürütmüş olan Guy Verhofstadt, Avrupa İçin Liberal ve Demokrat İttifakının (ALDE) liste başı adayı.

Diğer ittifaklar ve partiler ise Avrupa Birleşik Solu-İskandinav Yeşil Solu, Yeşiller/Avrupa Özgür Birliği, Özgürlükler Avrupası ve Doğrudan Demokrasi (EFDD), Uluslar ve Özgürlükler Avrupa'sı (ENF).

Sandalye dağılımı nasıl düzenleniyor?

AB anlaşmalarına göre, AP'deki sandalye dağılımı üye ülkenin nüfusuna göre belirleniyor. Örneğin, AB'nin nüfusu en fazla olan ülkesi Almanya'ya 96 sandalye verilirken, düşük nüfuslu üye ülkeler Malta, Lüksemburg ve GKRY'ye 6 sandalye düşüyor.

AP'de halihazırda 751 sandalye bulunuyor. İngiltere'nin AP seçimlerinden önce birlikten ayrılması durumunda sandalye sayısı 705'e düşecek. Eğer İngiltere AP seçimleri gerçekleşikten sonra AB'den ayrılırsa, İngiltere'ye ait olan 73 sandalye Fransa, İtalya ve İspanya'nın da araları nda bulunduğu 14 ülke arasında dağıtılacak.

Aday partilerin AP'ye milletvekili gönderebilmesi için ülkelerindeki oyların yüzde 5'ini alması gerekiyor. Partiler aldıkları oy oranıyla AP'de temsil ediliyor. Böylelikle AP'de büyük ve küçük partilerin temsil edilmesine imkan sağlanıyor.

AP milletvekilleri ayda yaklaşık 12 bin euro kazanıyor.

AB Komisyonu Başkanı seçimini nasıl etkiliyor?

2014'te ilk kez "Spitzenkandidat" olarak adlandırılan süreçle parlamentoda en çok oyu alan siyasi partinin gösterdiği aday AB Komisyonu Başkanlığına seçilmişti. Benzer bir sürecin bu seçimlerde de uygulanması bekleniyor.

Almanca kökenli bir kelime olan Spitzenkandidat, AP seçimlerinden sonra oluşacak en büyük siyasi

grubun, AB Komisyonu başkanının belirlenmesinde en güçlü yetkiye sahip olması anlamına geliyor.

Kaynak: AA

Kaynak/Source: